

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра геоінформаційних технологій
та космічного моніторингу Землі (№ 407)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

(ім'я та прізвище)

С.Ю. Даншина
(ініціали та прізвище)

« 30 » 08 2021 р.

СИЛАБУС ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інтелектуальна власність

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 19 Архітектура та будівництво
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 193 Геодезія та землеустрій
(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Геоінформаційні системи і технології
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Силабус введено в дію з 01.09.2021 року

Харків – 2021 р.

Розробник: Вамболь О. О., доцент каф. 403, к.т.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні композитних конструкцій та авіаційного матеріалознавства (№ 403)

Протокол № 1 від « 28 » серпня 2021 р.

Завідувач кафедри к.т.н., доц.

М. А. Шевцова

(підпис)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Студентка гр 452

Подорожко К.Д.

(підпис)

1. Загальна інформація про викладача

Вамболь Олексій Олександрович, к.т.н., доцент. З 2007 року викладає в університеті наступні дисципліни:

- інтелектуальна власність;
- науково-інженерні розробки та інтелектуальна власність;
- авіаційне матеріалознавство;
- технологія виробництва композитних конструкцій.

Напрями наукових досліджень: оптимізація технології виробництва композитних конструкцій. Топологічна оптимізація композитних.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 1 семестр.

Обсяг дисципліни:

3 кредити ЄКТС (90 годин), у тому числі аудиторних – 32 годин, самостійної роботи здобувачів – 58 годин.

Форми здобуття освіти

Денна, дистанційна.

Дисципліна – обов'язкова.

Види навчальної діяльності – лекції, практичні роботи, самостійна робота здобувача.

Види контролю – поточний, модульний та підсумковий (семестровий) контроль (залік).

Мова викладання – українська.

Необхідні обов'язкові попереодні дисципліни (пререквізити) – дисципліни гуманітарного циклу (правознавство, соціологія, філософія, економічна теорія), дисципліни технічного циклу (матеріалознавство, механіка матеріалів, дисципліни за спеціальністю, тощо).

Необхідні обов'язкові супутні дисципліни (кореквізити) – дисципліни за спеціальністю.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета

Підготовка фахівця, який на базі отриманих знань має змогу розробити та захистити результати своєї інтелектуальної праці..

Завдання

Вивчення існуючої системи об'єктів інтелектуальної власності. Особливості існуючих об'єктів інтелектуальної власності, їх спрямованість та обмеження. Вивчення правових норм, що регулюють відносини в сфері захисту об'єктів інтелектуальної власності. Складання, аналіз та оцінка різних об'єктів інтелектуальної власності.

Після опанування дисципліни здобувач набуде наступні **компетентності**: ЗК1 – здатність виявляти наукову сутність проблем у професійній сфері, знаходити адекватні шляхи щодо їх розв'язання.

ЗК3 – навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4 – здатність до самостійного освоєння нових методів дослідження, зміни наукового й науково-виробничого профілю своєї діяльності.

ЗК5 – здатність досліджувати проблеми з використанням системного аналізу, синтезу, комп'ютерного моделювання та методів оптимізації.

ЗК6 – здатність генерувати нові ідеї (креативність), виявляти, ставити та вирішувати проблеми, знаходити оптимальні шляхи щодо їх вирішення.

ЗК7 – здатність аналізувати, верифікувати, оцінювати повноту інформації в ході професійної діяльності, за необхідності доповнювати й синтезувати відсутню інформацію й працювати в умовах невизначеності.

ЗК8 – здатність вести професійну, у тому числі науково-дослідну діяльність, у міжнародному середовищі.

ЗК10 – здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ФК8 – здатність застосовувати математичну теорію організації і планування експерименту, розробляти плани проведення досліджень, вибирати алгоритми опрацювання геоінформації, а також застосовувати необхідне програмне забезпечення для автоматизації обчислень.

ФК10 – здатність проводити патентні дослідження з метою забезпечення патентоспроможності проектованих виробів (проектів/документації).

ФК16 – готовність до прийняття організаційно-керівних рішень в умовах різних думок та оцінки наслідків прийнятих рішень

ПРН14 – уміння представляти та обговорювати наукові результати іноземною мовою (англійською або іншою, відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формах, приймати участь у наукових дискусіях і конференціях.

ПРН16 – орієнтуватися в патентній інформації і документації, досліджувати і кваліфіковано формулювати ознаки новизни в об'єктах, які розробляються, оформляти заяви на винаходи, вміти аналізувати технічні рішення з метою визначення їх охороноздатності і патентної чистоти.

Очікується, що після опанування дисципліни здобувач будуть досягнути наступні **результати навчання** і він буде:

- знати основні об'єкти інтелектуальної власності, їх відмінності, обмеження та спрямованість;
- знати існуючі системи класифікації об'єктів інтелектуальної власності;

- знати структуру документації об’єктів інтелектуальної власності;
- вміти проводити аналіз перспективності об’єкта інтелектуальної власності;
- вміти проводити патентний пошук;
- вміти складати заяви та опис до об’єкта господарської діяльності (ОГД);
- вміти складати заяви та опис до об’єкта господарської діяльності (ОГД);
- вміти проводити розрахунки економічної ефективності впровадження ОГД;
- вміти проводити розрахунки доцільності впровадження деяких ОГД;
- вільно спілкуватися з професійних питань усно і письмово державною мовою, включати знання спеціальної термінології та навички міжособистісного спілкування.

4. Зміст навчальної дисципліни

Семестр 1.

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Об’єкти інтелектуальної власності

Тема 1. Вступ до дисципліни «Інтелектуальна власність»

- *Форма заняття: лекція, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*
- *Обов’язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Предмет вивчення і задачі дисципліни «Інтелектуальна власність». Історичний розвиток законодавства про охорону інтелектуальної власності. Система джерел регулювання відносин, пов’язаних із захистом інтелектуальної власності.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 8 годин.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 2. Основні поняття дисципліни

Форма заняття: лекція, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 8 годин.*
- *Практична робота: «Об’єкти інтелектуальної власності. Визначення об’єктів інтелектуальної власності», «Міжнародна патентна класифікація»*
- *Обов’язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп’ютер та доступ до мережі Інтернет.*

Основні поняття інтелектуальної власності. Роль інтелектуального капіталу в соціально-економічному розвитку держави. Правова система інтелектуальної власності. Об’єкти промислової власності. Поняття про об’єкти та суб’єкти промислової власності. Об’єкти авторського права та суміжних прав. Поняття про об’єкти та суб’єкти авторського та суміжного права. Інші (нетрадиційні)

об'єкти інтелектуальної власності. Міжнародне співробітництво в сфері інтелектуальної власності. Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) WIPO. Основні міжнародні угоди та їх загальна характеристика. Міжнародні класифікатори.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 16 годин.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень.

Модульний контроль 1

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*

Підготовка до модульного контролю.

Змістовний модуль 2. Процедура отримання прав на інтелектуальну власність

Тема 3. Установи, що регулюють правові відносини. Міжнародні бази даних

Форма занять: лекція, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 8 годин.*

- *Практична робота: «Патентний пошук на сайтах патентних організацій», «Фірмові найменування та торговельні знаки»*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютер та доступ до мережі Інтернет.*

Державний департамент інтелектуальної власності України. Бази даних. Міжнародні патентні відомства та патентні відомства окремих країн. Процедурні питання отримання охоронного документу на вид інтелектуальної власності. Патентна документація. Патентні дослідження. Основні поняття і положення про охорону об'єктів промислової власності. Об'єкти винаходів та їх ознаки. Реєстрація патенту та питання авторської винагороди. Автори та власники охоронних документів. Дата подання, пріоритетність та експертиза заяви. Механізм призупинення та зупинення дії патенту.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 16 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 4. Оформлення та захист патентних прав

Форма занять: лекція, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 10 годин.*

- *Практична робота: «Патентний пошук на сайтах патентних організацій», «Складання формули та реферату на винахід (корисну модель). Складання опису на винахід (корисну модель)»*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютер та доступ до мережі Інтернет.*

Патентний пошук. Оформлення патентних прав. Складання та подання заявки. Оформлення заявки на винахід. Перелік документів при поданні заявки на винахід. Складання формули та реферату на винахід (корисну модель). Складання опису на винахід (корисну модель). Складання формули винаходу та корисної моделі. Експертиза заявки. Видача патенту або деклараційного патенту. Термін дії патентів. Механізм призупинення та зупинення дії патенту. Договір про співробітництво. Види ліцензійних угод. Франшиза. Договір комерційної концесії.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 18 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень.

Модульний контроль 2

- *Форма заняття: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години*

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*

Підготовка до модульного контролю.

5. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

6. Методи навчання

Використовуються наступні методи навчання: словесні (пояснення, розповідь, бесіда), наочна (демонстрування) та практичні (практичні роботи).

7. Методи контролю

Поточний контроль (теоретичне опитування й розв'язання практичних завдань), модульний контроль (тестування за розділами курсу) та підсумковий (семестровий) контроль (залік).

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання практичних робіт	1...5	5	5...25
Модульний контроль	0...30	1	0...30
Змістовний модуль 2			

Виконання практичних робіт	1...5	3	3...15
Модульний контроль	0...30	1	0...30
За семестр			8...100

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90-100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
01-59	незадовільно з можливістю повторного складання

Залік проводиться у вигляді тестування. Тест складається з 50 питань закритого типу (за правильну відповідь на одне питання здобувач отримує 2 балів).

Під час складання семестрового заліку здобувач має можливість отримати максимум 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74) – показати мінімум знань та умінь. Захистити всі індивідуальні завдання та здати тестування. Знати основні поняття у науковій галузі та сучасний стан розвитку науки й техніки, а також об'єкти інтелектуальної власності та методи захисту прав автора та власника інтелектуальної власності. Вміти користуватися базами даних та проводити патентний пошук.

Добре (75-89) – твердо знати мінімум, захистити всі індивідуальні завдання, здати тестування. Знати основні поняття у науковій галузі, сучасний стан розвитку науки й техніки, історію розвитку основної науки і техніки, історичний шлях розвитку науки і техніки, об'єкти інтелектуальної власності, права та обов'язки автора та власника об'єкта інтелектуальної власності. Вміти виділяти аргументи «за» і «проти» тих чи інших положень, тверджень, припущенень, аналізувати основні факти розвитку науки і техніки, проводити патентний пошук, складати заявки та опис до об'єкта господарської діяльності (ОГД), проводити деякі варіанти розрахунку економічної ефективності впровадження ОГД, проводити розрахунки доцільності впровадження деяких ОГД.

Відмінно (90-100) – здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми та уміти застосовувати їх.

9. Політика навчального курсу

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначену у Положенні про академічну доброчесність.

10. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення лабораторних робіт тощо, які видані в Університеті:

1. Попова, О.Г. Патентні дослідження в науково-дослідній роботі студентів / О.Г. Попова, В.Я. Самойлов. – Навч. посібник до практичних занять. – Харків: Нац. аерокосм. ун-т „Харк. авіац. ін-т”, 2016. – 52 с.

2. Патентні дослідження в мережі INTERNET : навч. посіб. / В. С. Кривцов, С. І. Планковський, Ю. А. Воробйов ; М-во освіти і науки України, Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харк. авіац. ін-т". - Харків. - Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харк. авіац. ін-т", 2017. - 79 с.

Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням:

<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=1469>

11. Рекомендована література

Базова

1. Аксютіна А.В., Нестерцова-Собакарь О.В., Тропін В.В. та ін. Інтелектуальна власність: навч. посібник [Електронний ресурс] / За заг. ред. канд. юрид. наук, доц. Нестерцової-Собакарь О.В. – Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. – 140 с.

2. Семків В. О., Шандра Р. С. Інтелектуальна власність : підручник для студентів неюридичних факультетів / В. О. Семків, Р. С. Шандра. – Львів: Галицький друкар, 2015. – 280 с.

3. Закон України № 3792-XII від 23.12.1993 г «Про авторське право та суміжні права» (із змінами від 27.04.2017 р.).

4. Закон України № 3687-XII від 15.12.1993 г «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» (із змінами від 05.12.2012 р.).

5. Закон України №752-XIV від 15.06.1999 «Про охорону прав на зазначення походження товарів» (в редакції до 05.12.2012 р.)

6. Закон України № 3689-XII від 15.12.1993 «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» (в редакції до 21.05.2015 р.).

7. Закон України № 3688-XII від 15.12.1993 «Про охорону прав на промислові зразки» (Редакція від 05.12.2012 р.).

8. Закон України № 143-В від 14.09.2006 «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» (в редакції до 09.12.2012).

Допоміжна

1. Кузнєцов Ю.М. Патентознавство та авторське право [Електронний ресурс] : Підручник/ Ю.М. Кузнєцов – К.: ТОВ «Кондор», 2005. – 428 с., 2-е видання, перероблене і доповнене, 2009. – 446 с.

2. Інтелектуальна власність [Електронний ресурс] : навч. посіб. / І. О. Мікульонок. – 3-те вид., переробл. і допов. – К. : НТУУ «КПІ», 2012. – 238 с. – Бібліogr.: с. 228.

3. Закон України № 621/97-ВР від 5.11.1997 «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» (в редакції 05.12.2012).

4. Закон України № 3116-ХII від 21.04.1993 «Про охорону прав на сорти рослин» (в редакції до 30.06.2016 р.).